

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/63/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520202034
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Mišenková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8520202034.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Emíliou Mišenkovou v sporovej veci žalobcu: F. L., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XXX, právne zastúpený: URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Havlíčkova 16, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, v konaní o zaplatenie 1.187,72 eur a 10.000,- eur s príslušenstvom taktó

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou, doručenou súdu dňa 17.12.2020, domáhal voči žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, zaplatenia sumy 1.187,22 eur, titulom náhrady škody vo forme trov obhajoby a sumy 10.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to na základe zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

2. V dôvodoch žaloby uviedol, že dňa 11.7.2017 bol vydaný rozkaz o uložení sankcie č. sp. OU-SL-OVVS-2017/006565-430, ktorým bolo žalobcovi uložené pokarhanie z dôvodu spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „ZoP“). Na základe včas podaného odporu sa rozkaz v zmysle § 87 ods. 4 ZoP zrušil a Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor všeobecnej vnútornej správy, po doplnení dokazovania konanie v zmysle § 76 ods. 1 písm. c/ ZoP zastavil, lebo spáchanie skutku, o ktorom sa konanie viedlo, nebolo obvinenému (žalobcovi) preukázané. Žalobca tvrdil, že právnym základom tejto žaloby je § 5 ods. 1 v spojení s § 6 ods. 1 a § 17 zákona o ZŠVVM, keďže na základe nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci mu vznikla škoda a nemajetková ujma, za ktorú v súlade s § 3 ods. 1 zákona o ZŠVVM zodpovedá žalovaný. Podľa názoru žalobcu, napriek tomu, že rozhodnutie o zastavení konania, z ktorého si žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, bolo zrušené len riadnym opravným prostriedkom sui generis, odporom, tak podstatu nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v prípade nezákonného priestupkového stíhania treba posudzovať od rozhodnutia, ktorým bolo priestupkové stíhanie zastavené, nakoľko toto má rovnaký význam ako zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť. Ďalej uvádza, že pre správnu interpretáciu § 6 ods. 1 prvej vety zákona o ZŠVVM nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia a doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematický a teologický. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia súdov, napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 3005/14 zo dňa 5.5.2015, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 529/09 zo dňa 13.3.2012, rozhodnutie Ústavného súdu

SR sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 7.7.2016, a ďalšie, z ktorých podstatné časti aj doslovne citoval. V ďalšej časti odôvodnenia žaloby poukázal na to, že žalobca požiadal Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku poškodeného na náhradu škody zo dňa 27.10.2020, avšak Ministerstvo vnútra SR odmietlo uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. Následne žalobca podrobne a rozsiahlo rozviedol dôvody svojho nároku na náhradu škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tvrdí, že v predmetnej veci sú splnené všetky zákonné predpoklady na úspešné uplatnenie týchto nárokov. Navrhol, aby súd najskôr rozhodol medzitimným rozsudkom o právnom základe nároku, že tento nárok (čo do právneho základu) je daný a po tom, čo medzitimný rozsudok nadobudne právoplatnosť, aby vydal konečný rozsudok vo veci a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.187,72 eur titulom náhrady škody vo forme trov priestupkového konania, sumu 10.000, titulom náhrady nemajetkovej ujmy a uhradiť mu 100 % náhrady trov konania.

3. Na preukázanie svojich tvrdení k žalobe pripojil listinné dôkazy, a to rozkaz o uložení sankcie za priestupok Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor všeobecnej vnútornej správy, č. OU-SL-OVVS-2017/006565-430 pr. zo dňa 11.7.2017, odpor proti nemu zo dňa 22.9.2017, rozhodnutie Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor všeobecnej vnútornej správy, č. OU-SL-OVVS-2017/006565-430 zo dňa 5.1.2018, návrh obvineného na zastavenie konania o priestupku zo dňa 10.9.2019, list OÚ SL - odpoveď na návrh obvineného na zastavenie konania o priestupku zo dňa 9.10.2019, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku poškodeného na náhradu škody zo dňa 27.10.2020 adresovanú Ministerstvu vnútra SR, vyčíslenie náhrady trov konania zo dňa 17.12.2020, list Ministerstva vnútra SR - odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. zo dňa 2.12.2020.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe, po zhrnutí skutkových okolností žaloby ohľadne vydaných rozhodnutí v správnom konaní a podaného odporu, po citácii § 5, § 6 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 popísal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorými sú (i) nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, (ii) škoda a (iii) príčinná súvislosť medzi bodmi (i) a (ii). Zdôraznil, že tieto podmienky musia byť splnené súčasne, ak nie je preukázaný prvý predpoklad, súd sa ďalšími predpokladmi ani nezaobrá. Poukázal na to, že v danom prípade bol rozkaz o uložení sankcie, v súlade s § 87 ods. 4 druhá veta zák. č. 372/1990 Zb. včas podaným odporom zrušený, a to priamo zo zákona. K zrušeniu rozkazu včas podaným odporom nedochádza z dôvodu nezákonnosti, keďže v takomto prípade sa ani nezákonnosť rozkazu neskúma. Taktiež zákonnosť tohto rozkazu nebola ani predmetom preskúmania pred príslušným orgánom. Právoplatnosť nadobudlo rozhodnutie Okresného úradu Stará Ľubovňa č. sp. OU-SL-OVVS-2017/006565-430 pr. zo dňa 5.1.2018, ktorým bolo priestupkové konanie zastavené. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný má za to, že v danom prípade nie je splnený prvý predpoklad vzniku nároku na náhradu škody. K uplatňovanej škode v podobe trov konania citoval § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 a § 31 ods. 1 Správneho poriadku s tým, že vo všeobecnosti platí, že trovy vzniknuté v určitom konaní majú byť uhrádzané v tomto konaní, pričom z § 31 ods. 1 Správneho poriadku vyplýva, že trovy konania si znáša účastník sám. Zároveň namietal neúčelnosť žalobcom uplatnených trov konania, najmä pokiaľ ide o porady s klientom, pretože má za to, že namietané porady s klientom nemožno hodnotiť ako úkony nevyhnutné, a teda ani uplatnenú odmenu za tieto úkony nemožno považovať za dôvodne vynaložené trovy, ktoré by mal, za súčasného splnenia ostatných hmotnoprávných predpokladov, znášať žalovaný. Tvrdí, že žalobca nepreukázal vznik a výšku nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko nepreukázal existenciu takého závažného zásahu do jeho osobnostnej sféry, ktorý by umožňoval priznanie takéhoto nároku. Zastáva názor, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal škodu v podobe trov právneho zastúpenia, preto neuniesol dôkazné bremeno, a teda nie je splnená ďalšia zákonná podmienka na priznanie nároku na náhradu škody. V ďalšej časti vyjadrenia predostiera výklad príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom resp. nezákonným rozhodnutím a vznikom škody resp. nemajetkovej ujmy, v tejto súvislosti tvrdí, že žalobca nepreukázal, že by ním vyčíslená, avšak nepreukázaná škoda vznikla ako priamy, bezprostredný a nesprostredkovaný následok ním označeného, avšak nepreukázané nezákonné rozhodnutia, teda nie je splnená ďalšia zákonná podmienka na priznanie nároku na náhradu škody. S poukazom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť.

5. Žalobca, v rozsiahlo rozpísanej replike, podanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu, zotrval na podanej žalobe, opätovne podrobne rozpísal podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody, poukázal na to, že žalobca disponuje právoplatným rozhodnutím o zastavení priestupkového konania,

ktoré bolo vydané po tom, ako žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podal v zákonom stanovenej lehote odpor proti rozkazu o uložení sankcie za priestupok, podaním odporu došlo k vyčerpaniu riadneho opravného prostriedku voči nezákonnému rozhodnutiu, čím bola splnená podmienka podľa § 6 ods. 2 zákona ZŠVVM. Zastáva názor, že na priestupkové konanie žalobcu ako obvineného treba nazerať analogicky ako ustálená judikatúra nazerá na náhradu škody spôsobenú trestným konaním voči obvinenému, ktorý bol oslobodený spod obžaloby, alebo voči ktorému bolo zastavené trestné stíhanie - ako v prípade žalobcu. Žalobca ďalej tvrdí, že všetky náklady, ktoré vynaložil v namietanom priestupkovom konaní, boli účelne vynaložené a to z dôvodu, že na základe právnej pomoci svojho obhajcu mohol žalobca účelne a efektívne obraňovať svoje práva a právom chránené záujmy takým spôsobom, aby nedošlo k poškodeniu žalobcových práv práve pre neznalosť právnych noriem. Rozporuje tvrdenia žalovaného o neúčelnosti vynaložených trov konania, o tom, že by žalobca nepreukázal dôvody, ktoré považuje v tomto prípade za podstatné pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola žalobcovi spôsobená v príčinnej súvislosti s nezákonným priestupkovým stíhaním a o neexistencii príčinnej súvislosti, pričom poukázal na detailne rozpísané dôvody podanej žaloby a na právne závery Ústavného súdu SR vyslovené v rozhodnutí zo dňa 7.7.2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016.

6. Žalovaný v duplike zotrval na svojom vyjadrení k žalobe, tohto sa pridržiaval a poukázal naň. Zopakoval, že namietal celý nárok žalobcu na náhradu škody (škoda pozostávajúca z náhrady trov právneho zastúpenia a z náhrady nemajetkovej ujmy), ktorého sa žalobca domáha titulom nezákonného rozhodnutia (za ktoré žalobca považuje rozkaz o uložení sankcie) s tým, že žalovaný považuje tento nárok žalobcu v celom rozsahu za nedôvodný. Žalovaný tvrdí, že žalobca doteraz jednoznačne a nepochybne nepreukázal vznik a ani výšku škody, t. j. kedy, akým spôsobom a za konkrétne ktoré úkony právnej služby došlo zo strany žalobcu k úhrade vyčíslených trov. Opakovane namietal neúčelnosť namietaných úkonov a s poukazom na uvedené má za to, že ani uplatnenú odmenu za tieto úkony nemožno považovať za dôvodne vynaložené trovy. Opätovne vyslovil názor, že žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody a preto navrhol žalobu zamietnuť.

7. Žalobca k duplike žalovaného podal vyjadrenie, ktorého dôvody sú v podstate zhodné s podrobne rozpísaným dôvodom žaloby, ako aj so skutočnosťami uvádzanými v ním podanej replike k vyjadreniu žalovaného.

8. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 16.8.2021, na ktoré predvolal žalovaného a právneho zástupcu žalobcu s tým, aby zabezpečil na pojednávaní účasť žalobcu a jeho manželky a žalovaného. Na pojednávanie sa dostavil zástupca žalovaného a právny zástupca žalobcu, ktorý žiadal ospravedlniť neprítomnosť žalobcu a jeho manželky na pojednávaní, s tým, že títo sa na pojednávanie nedostavili z osobných dôvodov.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov predložených sporovými stranami a zistil tento skutkový stav:

10. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor všeobecnej vnútornej správy, rozkazom o uložení sankcie za priestupok č. OU-SL-OVVS-2017/006565-430 pr. zo dňa 11.7.2017 uznal žalobcu vinným z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 ods. 1 písm. d/ priestupkového zákona, ktorého sa mal dopustiť tým, že dňa 5.5.2017 v obci L. svojvoľne pásol dobytok na cudzích pozemkoch a po upozorneniach sa mal vlastníkom vysmievať a pokračovať vo svojom konaní. Podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a/ priestupkového zákona mu bola za spáchaný priestupok uložená sankcia pokarhanie. Proti tomuto rozkazu podal žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, v stanovenej lehote, odpor. Rozhodnutím Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor všeobecnej vnútornej správy č. OÚ-SL-OVVS-2017/006565-430; 2015/000119 zo dňa 5.1.2018 bolo konanie o priestupku zastavené z dôvodu, že spáchanie skutku nebolo obvinenému (žalobcovi) preukázané. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 19.9.2018 a nadobudlo právoplatnosť dňa 4.10.2018. Právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 10.9.2019, adresovaným Okresnému úradu Stará Ľubovňa, podal návrh na zastavenie konania o priestupku. Okresný úrad Stará Ľubovňa listom zo dňa 9.10.2019 oznámil právnenému zástupcovi žalobcu, že v uvedenej veci bolo vydané rozhodnutie dňa 5.1.2018, o čom má F. L. ako účastník konania vedomosť na základe doručenia zo dňa 19.9.2018 (potvrdenie o doručení) a zároveň sa ospravedlnil za nedoručenie rozhodnutia o zastavení konania advokátskej kancelárii, ktoré bolo doručené priamo účastníkovi a zaslal mu kópiu predmetného rozhodnutia. Žalobca bol v správnom konaní zastúpený

právnym zástupcom, ktorý si trovy obhajoby vyčíslil na sumu 1.187,72 eur. Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 27.10.2020 požiadal žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to s poukazom na § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003. Ministerstvo vnútra SR žiadosti žalobcu nevyhovelo, na túto odpovedalo listom zo dňa 2.12.2020, v ktorom, po popise skutkového stavu a citácii zákonných ustanovení, konštatovalo, že žalobcom uplatňované nároky nespĺňajú zákonom stanovené podmienky, preto považuje žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v celom rozsahu za nedôvodnú a neopodstatnenú.

Zákonné ustanovenia aplikované vo veci a právna teória

11. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

12. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

13. Podľa § 4 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

15. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

16. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

17. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

18. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

19. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

20. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

21. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

22. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

23. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2013 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

24. Zákon č. 514/2003 Z.z. upravuje zodpovednosť štátu, obce alebo vyššieho územného celku za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a tiež podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Rozsah zodpovednosti štátu je upravený v cit. § 3 uvedeného zákona. Ide celkovo o 4 druhy prípadov, kedy štát zodpovedá za škodu spôsobenú rozhodnutiami alebo postupom svojich orgánov.

25. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú jeho orgánmi v zmysle § 514/2003 Z.z. sú:

1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu,
2. existencia škody (nemajetkovej ujmy),
3. príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmu) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

26. Tieto podmienky musia byť riadne preukázané a musia byť splnené všetky kumulatívne.

27. Medzi prvoradáce *conditio sine qua non* priznania náhrady škody resp. nemajetkovej ujmy podľa citovaného zákonného ustanovenia patrí existencia nezákonného rozhodnutia, resp. preukázanie nesprávneho úradného postupu v konkrétnych podobách, zodpovedajúcich príslušným ustanoveniam zákona č. 514/2003 Z.z. Nepostačuje iba odkaz na poukazované rozhodnutia, ale súd musí z nich vyvodiť konkrétne závery v zmysle citovaného zákona o konkrétnom nesprávnom úradnom postupe, resp. že škoda vznikla konkrétnym nezákonným rozhodnutím. Za nezákonné rozhodnutie sa považuje iba rozhodnutie, ktoré bolo právoplatné a následne zrušené z dôvodu jeho nezákonnosti. Pritom za nezákonné nie je možné považovať rozhodnutie, ktoré bolo ako nezákonné zrušené v dôsledku riadneho opravného prostriedku. Kritéria pre určenie rozsahu náhrady škody sú obsiahnuté v § 17 a nasl. cit. zákona s tým, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk a iba výnimočne aj nemajetková ujma v peniazoch, ak ju nemožno uspokojiť inak a samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Je pritom nevyhnutné, aby boli jednoznačne preukázané všetky zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody vyžadujúce či už existenciu nezákonného rozhodnutia, ktoré bolo už právoplatné a následne zrušené, prípadne existenciu nesprávneho úradného postupu vyplývajúceho z podmienok zakotvených v § 9 ods. 2 citovaného zákona (porov. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/92/2019 zo dňa 14.5.2020).

Súd dospel k tomuto právnemu záveru:

28. V prejednávanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy voči štátu s poukazom na § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z., z dôvodu, že škoda a nemajetková ujma mu mala

byť spôsobená nezákonným rozhodnutím vydaným orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. označil rozkaz o uložení sankcie za priestupok, vydaný Okresným úradom Stará Ľubovňa, odborom všeobecnej vnútornej správy, č. OÚ-SL-OVVS-2017/006565-430 pr. zo dňa 11.7.2017. Uvedeným rozkazom o uložení sankcie bol žalobca uznaný vinným z priestupku, ku ktorému malo dôjsť dňa 5.5.2017. Proti tomuto rozkazu podal žalobca v stanovenej lehote odpor. Včasným podaním odporu sa rozkaz zo zákona (§ 87 ods. 4 ZoP) zrušil a vo veci sa konalo ďalej. Následne bolo priestupkové konanie voči žalobcovi rozhodnutím Okresného úradu Stará Ľubovňa, odborom všeobecnej vnútornej správy č. OÚ-SL-OVVS-2017/006565-430; 2015/000119 zo dňa 5.1.2018 zastavené z dôvodu, že spáchanie skutku nebolo žalobcovi preukázané.

29. Vzhľadom na to, že na pojednávaní dňa 16.8.2021 žalovaný vzniesol námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku, súd sa musel v prvom rade vysporiadať s touto námietkou. Inštitút premlčania nároku na náhradu škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci, je upravená v § 19 zák. č. 514/2003 Z.z. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Súd má za to, že v posudzovanom spore žalobcovi začala plynúť premlčacia lehota odo dňa, keď sa dozvedel o škode (§ 19 ods. 1, veta prvá zák. 514/2003 Z.z.), t. j. dňa 19.9.2018, keď mu bolo doručené uznesenie o zastavení priestupkového konania. Žalobca podal žalobu na súde dňa 17.12.2020, teda v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej lehoty, preto súd dospel k záveru, že námietka premlčania, vznesená žalovaným, nie je dôvodná.

30. Možnosťou obrany dotknutej osoby proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci sú opravné prostriedky. Opravné prostriedky majú zabezpečiť, aby sa prípadné chyby rozhodnutia alebo postupu konajúceho orgánu odstránili ešte v tomto konaní. Riadnym opravným prostriedkom proti rozkazu o uložení sankcie je odpor. V danom prípade žalobca využil túto možnosť obrany proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci - rozkazu o uložení sankcie zo dňa 11.7.2017 a podaním riadneho opravného prostriedku - odporu - bol rozkaz o uložení sankcie zrušený ex offa (§ 87 ods. 4 ZoP), teda tento rozkaz nenadobudol právoplatnosť. V priestupkovom konaní vedenom proti žalobcovi nadobudlo právoplatnosť iba jedno rozhodnutie, a to rozhodnutie Okresného úradu Stará Ľubovňa: č. sp.: OÚ-SL-OVVS-2017/006565-430; 2015/000119 zo dňa 5.1.2018, ktorým bolo predmetné priestupkové konanie zastavené.

31. Súd tak v danom prípade nemal preukázané splnenie hneď prvého predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z. z., a to existenciu nezákonného právoplatného rozhodnutia, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Nestačí, že rozhodnutie považuje za nezákonné subjektívne niektorá strana, keďže podstatným pre vznik zodpovednosti štátu za škodu je konštatovanie nezákonnosti na to príslušným orgánom, teda buď správnym orgánom v rámci najmä mimoriadnych opravných prostriedkov alebo súdom, ale v rámci správneho súdnictva. Na tomto mieste súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/103/2011 z 30.4.2013, z ktorého, okrem iného, plynie, že nezákonnosť rozhodnutia musí byť v čase prejednávania nároku o náhrade škody už konštatovaná príslušným orgánom, ktorý je podľa procesných predpisov oprávnený zrušiť nezákonné rozhodnutie pre jeho nezákonnosť.

32. Otázka súdneho prieskumu zákonnosti správneho aktu v konaní o náhradu škody bola riešená aj pred Ústavným súdom SR, ktorý v náleze Ústavného súdu SR z 30.1.2020, sp. zn. II. ÚS 145/2019 vyslovil, že: „Z dôvodu oddelenosti súdnej a výkonnej moci vyjadrenej v rozdielnych právomociach orgánov oboch sústav verejnej moci nie je okresný súd rozhodujúci o náhrade škody oprávnený ani ako prejudiciálnu otázku skúmať zákonnosť právoplatného administratívneho rozhodnutia, a o to menej preskúmať jeho vecnú správnosť, t.j. či boli splnené hmotnoprávne podmienky podľa osobitných predpisov pre vydanie administratívneho aktu. Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno riešiť ako predbežnú otázku bez toho, aby toto rozhodnutie pre nezákonnosť bolo predtým zrušené príslušným orgánom. Túto právomoc má spomedzi orgánov súdnej moci len a výlučne správny súd na základe správnej žaloby za presne špecifikovaných zákonných podmienok.“

33. Na tomto mieste súd opätovne zdôrazňuje, že k zrušeniu rozkazu o uložení sankcie zo dňa 11.7.2017 došlo ex offa (§ 87 ods. 4 druhá veta zák. č. 372/1990 Zb.) včasným podaním odporu žalobcom,

teda tento rozkaz nebol zrušený (orgánom na to príslušným) pre jeho nezákonnosť. Celé priestupkové konanie vedené proti žalobcovi bolo uskutočňované plne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi aj internými predpismi, v žiadnom štádiu konania nebola príslušným orgánom konštatovaná nezákonnosť akéhokoľvek z rozhodnutí, vydaných v priestupkovom konaní. V zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 514/2013 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánov štátu môže byť daná len vo vzťahu k takému rozhodnutiu štátu, ktoré bolo zrušené alebo zmenené až po nadobudnutí právoplatnosti.

34. S poukazom na vyššie popísané skutočnosti, citované zákonné ustanovenia a právne úvahy súd uzatvára, že v danom prípade pre ustálenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z. chýba základný predpoklad uvedený v § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., - právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie sa totižto vzťahuje iba na zrušené právoplatné rozhodnutia a nemá vplyv na použitie riadnych opravných prostriedkov (v tomto zmysle pozri aj rozhodnutie vo veci sp. zn. II. ÚS 25/2011).

35. Vzhľadom na to, že v preskúvanom prípade nebola splnená esenciálna podmienka zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z. t.j. existencia nezákonného rozhodnutia, súd ďalšie podmienky zodpovednosti štátu za škodu (nemajetkovej ujmy) neskúmal, keďže na vyodenie zodpovednosti žalovaného za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné kumulatívne, t.j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok.

36. Za daného stavu, aj keby skutočne vznikla škoda, resp. nemajetková ujma, nemôže byť splnená podmienka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, keďže žiadne nezákonné rozhodnutie (rozumej rozhodnutie, ktoré bolo pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené príslušným orgánom) súd nemal preukázané.

37. S poukazom na hore rozpisané dôvody a citované zákonné ustanovenia súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

38. Pokiaľ žalobca v žalobe a vo vyjadreniach poukazuje na analógiu zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie v trestnom konaní k tomuto súd dodáva, že súdu je známa judikatúra slovenských súdov v tejto oblasti, t.j. napr. v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, príp. pri zastavení trestného stíhania, kedy takéto konečné rozhodnutia vo veci, ktoré nepotvrdí vznesené obvinenie, sa považuje analogicky za zrušujúce rozhodnutie vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia. V týchto prípadoch však existuje právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré je akoby zrušované konečným rozhodnutím vo veci, ktoré podozrenie nepotvrdilo. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku ESLP vo veci Lavrechov c/a ČR zo dňa 20.6.2013, že ani oslobodenie spod obžaloby samo o sebe neznamená, že trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od počiatku inak vadné. Potrebu posudzovať zákonnosť či nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia je vždy nutné aj s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, čo vyplýva aj z uznesenia ÚS SR sp. zn. I. ÚS/548/2012 zo dňa 7.11.2012. Uvedený názor je akceptovateľný tak pre trestné, ako aj pre priestupkové konanie. Medzi obdobnými prípadmi v trestnom konaní a prípadom riešenom v danom prípade je však jeden podstatný rozdiel, a to absencia právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, ktoré by bolo zrušené, alebo ktoré by sa mohlo považovať za zrušené iným rozhodnutím, ktoré jeho východiská nepotvrdilo, ako je to uvedené vyššie.

39. Napokon súd pre úplnosť dodáva, že v konaní nevykonal dôkaz výsluchom žalobcu a jeho manželky, keďže napriek tomu, že súd uložil právnemu zástupcovi žalobcu, aby zabezpečil ich účasť na pojednávaní dňa 16.8.2021, sa žalobca a jeho manželka na toto pojednávanie nedostavili a právny zástupca žalobcu žiadal ospravedlniť ich neprítomnosť na tomto pojednávaní z osobných dôvodov. Súd preto konštatoval, že výsluch týchto osôb, keďže sa na pojednávanie nedostavili, nevykoná. Navyše pred prednesením záverečných návrhov právny zástupca na dotaz súdu uviedol, že nemá žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Taktiež, vzhľadom na to, že súd v danom prípade súd zistil absenciu elementárneho predpokladu pre úspešné uplatnenie nároku žalobcu voči štátu na základe zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. právoplatného rozhodnutia, ktoré by bolo zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom, odročenie pojednávania za účelom vykonávania ďalšieho dokazovania výsluchom žalobcu

a jeho manželky, ohľadom výšky škody resp. nemajetkovej ujmy, by bolo neúčelné a nehospodárne, keďže, ako to už bolo vyššie uvedené, pre priznanie nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) musia byť kumulatívne splnené všetky zákonné predpoklady stanovené zákonom č. 514/2003 Z.z. a ak nie je preukázaný už prvý predpoklad (nezákonné rozhodnutie), súd sa ďalšími predpokladmi ani nezaobrá.

40. O nároku na náhradu trov súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, teda má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré je povinný nahradiť žalobca. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.